

Västerby 2015-10-30

Remissvar på det nya förslaget till kommunallag, diarienummer Fi2015/1581

Bakgrund

Sorundanet startade 2004, som nätverk för positiv utveckling i kommundelen Sorunda och startade hemsidan www.sorunda.net. I december 2005 bildades partiet Sorundanet, som kom in i Nynäshamns fullmäktige 2006 med ett mandat. I valet 2010, fick partiet två mandat. År 2013 ändrade partiet namn till Sorundanet Nynäshamns kommunparti¹ för att tydliggöra att våra hjärtfrågor gäller hela kommunen och att vi bara verkar på kommunal nivå. I det senaste valet 2014 utökades antalet mandat till tre mandat. Sorundanet Nynäshamns kommunparti är det enda parti i fullmäktige, som inte har någon representation i nämnder och i kommunstyrelsen, trots att vi har lika många mandat som V, MP och FP och ett mandat mer än C och två mandat mer än KD och PP (Pensionärspartiet). Orsaken till detta är teknisk valsamverkan.

Beslut om Nynäshamns kommuns ställningstagande till remissen har fattats av kommunstyrelsen. Vi har därför inte givits möjlighet att påverka kommunens remissvar eller att avge något remissvar, eftersom förslaget till ny kommunallag inte har behandlats av gruppledarna och fullmäktiges ordförande inte ens har informerat om att det finns en remiss, som ska besvaras den 30 oktober 2015. Det var mer en tillfällighet att vi uppmärksammade remissen och vi fick tillgång till handlingarna först den 21 oktober. Eftersom demokrati, transparens och delaktighet är vår viktigaste fråga, är det för oss mycket angeläget att svara på remissen.

Lokala kommunala partier nämns knappt

Vi är mycket förvånade över att lokala kommunala partier knappt omnämns alls, trots att andelen som har röstat på lokala kommunala partier har ökat för varje val och så många som en kvarts miljon valde lokala partier vid valet 2014.² Snart har hälften av de 290 kommunerna ett lokalt parti. Lokala partier agerar på den kommunala nivån utan att behöva vara styrda av en riksorganisation.

Vi finner det också mycket märkligt att riksdagspartierna är remissinstans, men inte lokala kommunala partier eller Lokala partiers nätverk, LPN,³ som ju i allra högsta grad också omfattas av kommunallagen. Särskilt förvånande är det, eftersom just orsaken till att många lokala kommunala partier har bildats beror på allvarliga brister i den kommunala demokratin, vilket de flesta av de partier, som är med i Lokala partiers nätverk kan vittna om.

Det enda som står om lokala kommunala partier är två meningar i remissen som totalt innefattar 1044 sidor. På sidan 149 i del A står följande: "En ökning har även skett av antalet lokala partier." På sidan 285, står "Det går också att se ett ökat inslag av lokal partier, vilket medför att det blivit svårare att bilda politiska majoriteter". Den sistnämnda skrivningen är synnerligen olycklig, eftersom den ger intrycket att det är de lokala partiernas fel att det är svårare att bilda politiska majoriteter. I själva verket är det faktum att

¹ sorundanet.se

² lokalapartier.se

³ lokalapartier.se

riksdagspartierna har misslyckats med demokratin - att ge kommuninvånarna inflytande och att skapa transparens - som är orsaken till att lokala kommunala partier har bildats för att komma till rätta med bristande demokrati.

Synpunkter på det nya förslaget till kommunallag

Behov av oberoende granskning av revisorer, som inte är tillsatta politiskt

Efter 10 år i fullmäktige, är vi helt övertygade om att det behövs en oberoende granskning av revisorer, som inte är tillsatta politiskt, trots att lekmanrevisorerna har hjälp av sakkunniga revisorer. Det nuvarande systemet fungerar inte alls. Om oppositionen också sitter i nämnder och styrelser, vill de inte "fälla" dessa, oavsett hur illa uppdraget är skött, eftersom de då skulle kritisera sig själva. Vi förstår att det är viktigt med kommunalt självstyre, men att den politiska processen blir synlig, transparent och förståelig för kommuninvånarna är ett mycket tyngre vägande skäl och bör vara avgörande för att revisorerna ska vara helt oberoende och inte politiskt tillsatta.

Majoritetsstyre skapar nya problem

Ett försök med majoritetsstyre kan ju då verka vara en lösning på ovanstående problem, men det skulle enligt vår erfarenhet, i stället skapa nya problem, genom att det finns en uppenbar risk att oppositionen inte kommer att kunna få den insyn i verksamheten som behövs, både för deras egen skull och också för att de ska kunna granska makten. Det är oerhört svårt att vara kritiskt granskande, om man inte får någon information alls om vad som händer. Vi har varit i den situationen att vi inte har några nämndplatser sedan 2006, så vi vet vad vi talar om. Vi tycker också att det är viktigt att tydliggöra förutsättningarna för oppositionens arbete, men vi är mycket tveksamma till om fullmäktige skulle ha möjligheter att kunna reglera det, så att det fungerar tillfredsställande. Vi skulle mycket hellre se att kommunallagen reglerade detta, eftersom initiativet alltid ligger hos den politiska ledningen.

- Som exempel på brister i informationen till oppositionen, har vi i Sorundanet Nynäshamns kommunparti visserligen fått lägga ett budgetförslag i fullmäktige, men vi har varit tvungna att motionera om att vi skulle få tillgång till samma information som övriga partier i fullmäktige. Det tog flera år innan motionen bifölls, men trots att den är bifallen, får vi ändå inte tillgång till samma information.
- Det finns i Nynäshamns kommun en politikerportal där politikerna kan gå in och hämta handlingar till sammanträdena. Vi har inte tillgång till denna portal, trots att vi har tre mandat i fullmäktige, vilket är mer än KD, C och PP (Pensionärspartiet) har och lika många mandat som V, MP och FP.

Öppenhet, transparens och insyn ökar engagemanget för kommunalpolitiken

Eftersom man talar mycket idag om att det är svårt att få människor att engagera sig politiskt och intressera sig för att vara delaktiga och påverka beslut, är det otroligt viktigt att på alla sätt försöka öka intresset för att medborgare engagerar sig. Om man inte kan få åtkomst till information, är det svårt att bli intresserad. Intresset för att engagera sig i kommunpolitiken och ta del av handlingar, information och beslut, skulle vara betydligt större om det fanns mer verklig demokrati och transparens, dvs. om handlingar, tjänsteutlåtanden och protokoll, som inte omfattas av sekretess (och de är mycket få), fanns enkelt tillgängliga på kommunens hemsida.

Det krävs regler i kommunallagen som reglerar vilken information som ska vara tillgänglig i handlingar och protokoll

Vi delar inte utredningens förslag om att det ska vara upp till varje kommun och landsting att bestämma över hur protokollen ska utformas och vad de ska innehålla. Det skulle behöva finnas regler i kommunallagen som reglerar vilken information som ska vara tillgänglig i handlingarna och protokollen. Tjänsteskrivelserna och beslutsunderlagen saknas ofta i Nynäshamns kommuns handlingar och i protokollen är det många ärenden som har muntliga redovisningar. Detta blir problem både när det gäller insyn, demokrati och transparens. Dessutom blir uppföljningen av nämndens arbete blir mycket sämre, eftersom dokumentationen saknas. Vare sig de partier som inte sitter i nämnder eller kommuninvånare över huvud taget kan få insyn i ärendena och förstå besluten som har fattats, vilket blir mycket problematiskt ur demokratiskt synvinkel. Att inte ha

fullständiga handlingar tillgängliga och/eller att inte protokollföra det som tas upp nämnder och i styrelser blir lätt ett sätt att dölja vad som pågår och underlag för beslut för kommuninvånarna, vilket är ett allvarligt brott mot Sveriges grundlag, där just insyn och transparens är stöttepelare.

Juridisk person och förening med verksamhet i kommunen bör räknas som medlem

Vi ser positivt på förslaget att som medlem i kommunen ska även räknas en juridisk person som bedriver näringsverksamhet från fast driftställe i kommunen eller en ideell förening vars styrelse har säte i kommunen eller bedriver verksamhet i kommunen.

Budget tillgänglig på kommunens webbplats

Vi ser också mycket positivt på utredningens förslag att budget ska hållas tillgängligt för allmänheten på kommunens eller landstingets webbplats från och med tillkännagivandet av det sammanträde med fullmäktige då budgeten fastställs. Även att årsredovisningen ska hållas tillgänglig för allmänheten på kommunens eller landstingets webbplats från och med tillkännagivandet av det sammanträde med fullmäktige då årsredovisningen ska godkännas är ett mycket bra förslag, som vi välkomnar.

Delegation

Vi delar utredningens oro att det finns en tendens att tolka lagen vitt när det gäller verkställighet för att kunna låta de anställda fatta beslut utan delegation eller krav på återrapportering och anser det är mycket viktigt att detta stävjas.

Digital anslagstavla

Vi är mycket positiva till att den tidigare analoga anslagstavlan nu blir digital och därmed mer tillgänglig för de flesta kommuninvånarna.

Bisysslor

Det vore önskvärt och helt naturligt att även kommunala arbetsgivare ska åläggas motsvarande anmälningsskyldighet beträffande bisysslor, som de statliga myndigheterna har.

Teknisk valsamverkan bör tydligare regleras

Vi anser att det är viktigt att det blir tydligt vad som gäller vid teknisk valsamverkan och att endast partier som verkligen avser att samarbeta varaktigt, t.ex. lägga gemensam budget, ska kunna bilda samarbete. Annars kan teknisk valsamverkan få till följd att andra partier, som har lika många eller fler mandat, bli utestängda från nämnder. Om partierna träffar avtal om samarbete, bör dessa avtal redovisas öppet för väljarna och inte vara hemliga avtal, som bara partierna som ingår i avtalen har tillgång till. Idag kan man säga att man ska samarbeta med ett annat parti och inte ens redovisa för väljarna hur man ska samarbeta. Detta kan resultera i att samarbetande partier få fler ledamöter i nämnderna än vad man skulle ha fått på egen hand, vilket innebär att representationen i nämnder inte återspeglar valresultatet. Det blir ett demokratiskt problem, eftersom väljarna då inte blir representerade av de personer och/eller det parti som de har röstat på, vilket kan ha negativ inverkan på viljan att rösta, eftersom man inte ser nyttan med det.

För Sorundanet Nynäshamns kommunparti

Lena Dafgård
Partiledare, gruppledare och
fullmäktigeledamot
Sorundanet Nynäshamns kommunparti